

שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסֵי אָמַר רַבִּי חִיָּיא, כְּשֶׁבָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, הָעֵלָה אוֹתוֹ לְפָנָיו בְּדַמּוּתוֹ, וְהוּא יֹשֵׁב וְהִתְרַה בּוֹ, וְאָמַר לוֹ: אֲנִי עוֹשֶׂה אוֹתָךְ בְּשִׁבְלִי, שְׂתַהֲיֶה אִתָּה שְׁלִיט וּמְלַךְ עַל הַכֹּל בְּשִׁבְלִי, אֲנִי לְמַעְלָה וְאִתָּה לְמַטָּה.

וְעוֹד, אֲנִי נוֹתֵן בְּךָ נְשֻׁמָּה לְדַעַת הַשֶּׁפֶל וְחֻכְמָה, מִה שְׁאִין פֶּן לְשֶׁאֵר הַבְּרִיּוֹת. תַּהֲיֶה זֶהִיר לְהִסְתַּפֵּל בְּכַבּוּדִי, תַּהֲיֶה זֶהִיר לְעֲשׂוֹת מִצְוֹתַי, וְחוּץ מִמֶּנִּי לֹא יִהְיֶה שְׁלִיט וְנִכְבָּד כְּמוֹתְךָ.

וּמִנֵּינן לָנוּ שֶׁזֶהִיר אוֹתוֹ, וְהִזְהִיר אוֹתוֹ עַל כֵּף? זֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיּוֹב כח) וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יִרְאֵת ה' הִיא חֻכְמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָה. כְּלוּמַר, כְּשֶׁתַּחּוּל יִרְאֵתִי עָלֶיךָ, אִז תִּשְׁיֵג חֻכְמָה, שֶׁהִיא לְמַעְלָה עַל הַכֹּל. כְּשֶׁרָאָה אָדָם שֶׁהוּא שְׁלִיט וְנִכְבָּד עַל הַכֹּל, שָׂכַח אֶת מִצְוֹת רַבּוֹנוֹ, וְלֹא עָשָׂה מִה שְׁנֻצְטָהּ.

אָמַר רַבִּי תַנְחוּם אָמַר רַבִּי חֲנִילָאִי, לֹא עָשָׂאוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, אֶלֶּא לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכַבּוּד קוֹנוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נח) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוּדִי בְּרֵאתִיו. מִהוּ לִכְבוּדִי? לְהַשְׁתַּדֵּל וְלְדַעַת אֶת כְּבוֹדִי, וְלַחֲשֹׁב מִמַּעֲשָׂיו שִׁינְתָן לוֹ חֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַב יְהוּדָה, בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בֵּת קוֹל יוֹצֵאת מִלְּמַעְלָה, וְאֵימְתִי? בְּזִמְן שֶׁחֲחֻמָּה זוֹרַחַת, וְאוֹמְרַת: אוֹי לָהֶם לְבְרִיּוֹת, שְׁאִינֶם רוֹאִים אֶת כְּבוֹדִי, וְאִינֶם מִסְתַּפְּלִים לְדַעַת וְלַחְקוֹר אֶת כְּבוֹדִי.

שְׁשֻׁנִּנוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשֶׁהִשְׁמַשׁ מִטָּה אֶת כְּנָפָיו לְלַכֵּת בַּגְּבוּרַת הַגְּלָגָלִים שֶׁלוֹ, מִכִּים בְּטִלְפִים שֶׁלָּהֶם בְּעֵלִים שֶׁל הַאֵילָנוֹת שֶׁל גֵּן עֵדֶן.

דְּאָמַר רַבִּי יוֹסֵי אָמַר רַבִּי חִיָּיא, כִּד בְּרָא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נָשׁ, אֶסְקִיָּה קַמִּיָּה בְּדִיּוֹקְנִיָּה, וְהוּא יְתִיב וְאִתְרִי בֵּיה, וְאָמַר לִיָּה אָנָּא עֲבִיד לָךְ, בְּגִינִי לְמַהֲוִי אֶת שׁוּלְטָנָא וּמְלָכָא עַל כּוּלָּא, בְּגִינִי. אָנָּא לְעֵילָא, וְאַנְתָּ לְתַתָּא.

וְעוֹד, אָנָּא יְהִיב בְּךָ נְשֻׁמְתָא, לְמַנְדַּע סוּכְלָתְנוּ וְחֻכְמְתָא, מִה דְלִית פֶּן לְשֶׁאֵר בְּרִיּוּן. הָוִי זֶהִיר לְאֶסְתַּפְּלָא בִּיקְרִי, הָוִי זֶהִיר לְמַעַבְדַּ פִּיקוּדִי. וְבַר מִנִּי לֹא יִהְיֶה שׁוּלְטָנָא וְיִקְרָא כְּפוּתָךְ.

וּמִנָּא לָן דְּאִתְרִיָּה בֵּיה, וְאִזְהִיר לִיָּה עַל דָּא. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, (אִיּוֹב כח כח) וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יִרְאֵת ה' הִיא חֻכְמָה וְסוּר מֵרַע בִּינָה. כְּלוּמַר כְּשֶׁתַּחּוּל יִרְאֵתִי עָלֶיךָ אִז תִּשְׁיֵג חֻכְמָה, שֶׁהִיא לְמַעְלָה עַל הַכֹּל. כִּד חֲמָא אָדָם, דְּהוּא שְׁלִטָנָא וְיִקְרָא עַל כּוּלָּא, אִינְשֵׁי פִּיקוּדָא דְמֵאֲרִיָּה, וְלֹא עֲבַד מִה דְּאִתְפַּקֵּד.

אָמַר רַבִּי תַנְחוּם אָמַר רַבִּי חֲנִילָאִי, לֹא עָשָׂאוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, אֶלֶּא לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכַבּוּד קוֹנוֹ. הֵדָּא הוּא דְכַתִּיב, (יִשְׁעִיָּה מג ז) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוּדִי בְּרֵאתִיו. מֵאִי לִכְבוּדִי? לְהַשְׁתַּדֵּל וְלְדַעַת אֶת כְּבוֹדִי, וְלַחֲשׁוֹב מִמַּעֲשָׂיו שִׁינְתָן לוֹ חֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַב יְהוּדָה, בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בֵּת קוֹל יוֹצֵאת מִלְּמַעְלָה, וְאֵימְתִי. בְּזִמְן שֶׁחֲחֻמָּה (ד' ט' נג) זוֹרַחַת, וְאוֹמְרַת אוֹי לָהֶם לְבְרִיּוֹת שְׁאִינֶם רוֹאִים אֶת כְּבוֹדִי, וְאִינֶם מִסְתַּפְּלִין לְדַעַת וְלַחְקוֹר אֶת כְּבוֹדִי.

דְּתַנִּינן, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה דְר' שְׁמַעוֹן, כִּד נָטָא שְׁמַשׁא גְּדַפּוּי, לְמַהֲרָךְ בְּתַקִּיפוּתָא דְגְלָגְלוֹן מְבִטְשֵׁי בְּטִלְפִיָּהוֹן, בְּטַרְפֵּי אֵילָנָא דְגִנְתָּא דְעֵדֶן. וְכֹל מְלֶאכְנִין